

ÖZENGEN PİYANO DERSİ ALAN İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN PİYANO ÇALGISINA YÖNELİK BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ

Tayfun İLHAN

Öğr. Gör., Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Müzik Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi, Müzik Teknolojileri Bölümü, tayfun.ilhan@mgu.edu.tr

İlhan, Tayfun. "Özengen Piyano Dersi Alan İlköğretim Öğrencilerinin Piyano Çalgısına Yönelik Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla İncelenmesi". idil, 66 (2020 Şubat): s. 240-250. doi: 10.7816/idil-09-66-07

Öz

Bu araştırmanın amacı, alternatif bir ölçme değerlendirme tekniği olan Kelime İlişkilendirme Testi (KİT) aracılığıyla ilköğretim öğrencilerinin "Piyano" kavramına ilişkin algılarını belirleyerek bilişsel yapılarını ortaya koymaktır. Bu amaçla nitel araştırma yöntemi kullanılarak desenlenen çalışmada veriler, özengen piyano eğitimi alan toplam 29 ilköğretim öğrencisinin katılımıyla elde edilmiştir. Verilerin toplanmasında bağımsız kelime ilişkilendirme testi kullanılmıştır. Veriler, içerik analizi tekniği ile çözümlenerek belirlenen temalar kategorileştirilmiştir. Araştırma bulguları doğrultusunda ilköğretim öğrencilerinin "Piyano" anahtar kavramına verdikleri cevap kelimeler sonucu altı kategori (Müzik bilgisi, duyuşsallık, piyanonun fiziki yapısı, pratik yapma, gösteri, kaygı) belirlenmiş ve toplam 117 cevap kelime elde edilmiştir. Öğrencilerin "Piyano" anahtar kavramını en çok "nota" kelimesi ile ilişkilendirdikleri görülmüştür. Cevap kelimelerden elde edilen "piyanonun yapısı" kategorisinde öğrencilere en fazla çağrışım yapan kelime "tuşlar" olmuştur. Bu durum öğrencilerin "piyano" anahtar kavramına ilişkin doğru bilişsel algı düzeyine sahip olduklarını göstermektedir. Ayrıca belirlenen kategorilerde ölçme aracıyla toplanan verilerde ilköğretim öğrencilerinin anahtar kavrama yönelik alternatif kavramlara sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Piyano, kelime ilişkilendirme testi, bilişsel yapı, müzik eğitimi

Giriş

Türkiye’de müzik eğitimi genel, mesleki ve özengen müzik eğitimi olarak yürütülmektedir. Genel müzik eğitimi toplumda eşit haklarla eğitim alan tüm bireylere belli bir müzikal davranış değişikliği geliştirmek adına verilen eğitimidir. Mesleki müzik eğitimi, müziği meslek olarak seçen ve müziğe daha yatkın bireylerin yetiştirildiği eğitimidir. Özengen müzik eğitiminin işlevi ise; zevk ve doyum sağlamak, ilgi ve istek ile sanatsal yönü olabildiğince geliştirmektir (Uçan: 2005). Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı özel kurslar, halk eğitim merkezleri, kişilere bağlı özel müzik kursları ve belediyelerin açtığı kurslarda özengen müzik eğitimine yönelik dersler verilmektedir. Özengen müzik eğitiminin en önemli ayağı çalgı eğitimidir. *Çalgı eğitimi; bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır (Parasız, 2010:19)*. Özengen çalgı eğitimi, insanın kendisini fark etmesi, algılayabilmesi, tanıyıp tanımlayabilmesi, var olan becerilerini aldığı eğitim aracılığıyla geliştirmesi ve bu sayede kendisini gerçekleştirme imkânı vermesi bakımından müzik eğitiminin önemli bir boyutudur (Ercan ve Orhan,2016). Özengen müzik eğitiminde en çok tercih edilen çalgılar arasında piyano gösterilebilir. Sahip olduğu nitelikler açısından piyano, çalgı eğitiminde sıkça tercih edilen bir enstrümandır. Say’a (2001) göre piyano, sabit perdeli olması, akort problemi olmaması sebebiyle basılan perdeden doğru ses elde edilmesi, ses sınırının geniş olması, entonasyon zorluğu olmaması gibi nedenlerle müzik öğretiminde kullanılmaya en uygun ve yararlı çalgılardan biridir. Ülkemizde özengen müzik eğitiminde özellikle ilkokul çağında piyanoya olan büyük ilgi aynı zamanda piyano çalan veya yeni piyano çalmaya başlayan öğrencilerin piyanoya karşı bilişsel yapılarının merak edilmesine neden olmaktadır. Bu araştırmada özengen müzik eğitimi kapsamında piyano eğitimi alan ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin kelime ilişkilendirme testi (KİT) aracılığıyla, piyano çalgısına yönelik bilişsel yapıları ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Kelime İlişkilendirme Test Yöntemi

Son yıllarda yapılandırmacı yaklaşımın öğrenme ortamlarındaki etkisiyle birlikte öğrencilerin bilişsel yapılarını teşhis etmede, kavramsal değişim sürecini ve kavram yanılgılarını belirlemede geleneksel metotlar yerini bazı alternatif metotlara bırakmıştır (Ercan vd.,2010). Yapılandırmacı anlayış, öğrenci merkezli bir anlayışa dayanmakla birlikte, öğrencinin yeni bir bilgiyi ve beceriyi, daha önce edindiği bilgi ve beceriler ile birleştirmesi, yorumlaması ve yaşamına katması ilkesine dayanır (Kurtaslan, Aydın, Özer 2018:377). Bilişsel yapıdaki kavramsal ilişkileri, değişimleri ölçmek için geliştirilen stratejileri Bahar vd. (2003) şu şekilde sıralamıştır: kelime ilişkilendirme, yapılandırılmış grid, dallanmış ağaç, kavram haritaları, kavramsal değişim metinleri, analogi, tahmin-gözlem ve açıklama.

Kelime ilişkilendirme test yöntemi, öğrencilere sunulan uyarıcı kelimeye öğrencilerin o kavramla ilgili olarak verdikleri cevaplara dayanmaktadır. Öğrencinin herhangi bir uyarıcı kavrama uzun dönemli hafızasından çağırarak verdiği cevap kelimeleri ve kelimelerin sırası, bilişsel yapıda bu kelimeler arasında kurduğu bağları ve anlamsal olarak yakınlıklarını gösterdiği farz edilmektedir. Her defasında uyarıcı kelimelerden bir tanesinin sunulması şeklinde uygulanan bu yöntemde öğrenciler, her bir uyarıcı kelimenin çağırışım yaptırdığı kelimeleri uyarıcının karşısına cevap olarak yazarlar. Öğretmen öğrencilere bir sonraki uyarıcı kelimeye geçene kadar ya önceden belirlenmiş bir zaman verir veya öğrencilerin yazmayı bitirmesini bekler. Öğretmen diğer bir uyarıcı kelimeye geçmelerini söylediğinde öğrenciler aynı işlemi o uyarıcı için yaparak devam ederler. Yapılan çalışmalarda öğrencilere her uyarıcı kelimenin cevaplanması için verilen süre 30 sn., 60 sn. ve 75 sn. olarak değişiklik göstermektedir (Bahar vd:1999’dan akt Köseoğlu ve Bayır 2011: 110).

Kelime ilişkilendirme testleri literatürde birçok farklı amaç için kullanılmıştır. Öğrencilerin bilişsel yapılarını ortaya koymada, kavram yanılgılarını tespit etmede ve kavramsal değişimlerini belirlemede farklı öğrenme alanlarına yönelik olarak kelime ilişkilendirme testleri kullanılmıştır. Fakat bu çalışmaların çoğu fen bilimlerinde yapılmıştır. Diğer branşlarda yapılan çalışmalar ise oldukça azdır (Işıklı vd.,2011).

Müzik alanında ise ülkemizde henüz çok yeni olarak yapılmış bazı araştırmalar vardır (Kurtaslan, Aydın ve Özer, 2018, Gerekten, 2018, Kurtaslan, 2018). “Kelime ilişkilendirme testi yöntemi ile özengen müzik eğitimi

kapsamında piyano dersi alan ilköğretim öğrencilerinin piyanoya karşı bilişsel yapıları nasıldır?" sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Yöntem

Bu araştırma durum tespitine yönelik betimsel bir araştırmadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın asıl tabanını nitel araştırma modeli oluşturmaktadır. Nitel araştırma tekniklerinin doğal ortama duyarlılık sağlaması, araştırmacının katılımcı rolü olması, bütüncül bir yaklaşıma sahip olması, algıların ortaya konmasını sağlaması, araştırma deseninde esnekliği olması ve tümevarımcı bir analize sahip olması önemli özellikleridir (Yıldırım ve Şimşek,2006). Nitel araştırmalar özellikle sosyal olaylar ve psikolojik durumlarla ilgili olarak nicel araştırmalara göre derinlemesine bilgi verir. Nitel araştırmalar geleneksel araştırma metotlarıyla ifade edilmesi güç olan sorulara cevap aramada kullanılabilir (Büyüköztürk, Ş., vd.,2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenen araştırmaya katılmak için gönüllü olan, özengen piyano eğitimi alan 29 ilköğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme yöntemi tam anlamıyla nitel araştırma süreci içinde ortaya çıkmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 69). Bu örneklemede seçim için önemli olduğu düşünülen ölçütler belirlenir. Bu ölçütlere göre seçilen örneklemin, araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülür (Tavşancıl ve Aslan, 2001: 56).

Veri Toplama Aracı

Veriler, öğrencilere "piyano" çalgısına yönelik bilişsel düşüncelerini ortaya koymak amacıyla KİT uygulanarak elde edilmiştir. KİT "insanların kavramlar arasında oluşturduğu ilişkileri ortaya çıkarmak için tasarlanan bir yöntemdir. Bu araştırmada kavram olarak "piyano" seçilmiştir. Uygulama esnasında öğrencilere KİT hakkında açıklamalar yapılmış ve 1 dakikalık süre içerisinde anahtar kavram ile ilişkili olduğu düşünülen cevap kelimeleri yazmaları istenmiştir. Aşağıda KİT'e ait bir örnek verilmiştir.

Örnek sayfa düzeni: "Piyanonun" size çağrıştırdığı kelimeleri yazınız? (Süre:1 dk.)

Piyano:.....

Piyano:.....

Piyano:.....

Piyano:.....

Piyano:.....

Veri analizi

Verilerin analizi içerik analiz yaklaşımı ile yapılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2006:227)'e göre içerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Verilerin analizinde anahtar kavrama yönelik cevap kelimeler detaylı olarak incelenmiştir. İlişkisiz olarak görülen cevap kelimeler ile 1 kez tekrar edilen cevap kelimeler değerlendirmeye alınmamıştır. Anahtar kavram için hangi kelimelerin kaçar defa tekrarlandığını göstermesi amacıyla frekans değerleri hesaplanmıştır.

Geçerlik

Araştırmanın geçerliğini sağlamak amacıyla veriler kodlanmış ve kategoriler belirlenmiştir. KİT'ten elde edilen verilerin kodlanması ve kategorilerin belirlenmesinde, cevap kelimeler, cevap kelime sayısı ve ilişkili cümleler analiz edilerek belirlenmiştir. Tablolar halinde sunulan kategorilerde cevap kelimelerin frekansları hesaplanmıştır.

Güvenirlilik

Araştırmanın güvenirliliğini sağlamak amacıyla; anahtar kavramın belirlenmesinde, cevap kelimelerin kodlanmasında, cevap kelimelerden yola çıkılarak kategorilerin belirlenmesinde, kategorileri temsil ettiği düşünülen ilgili cümlelerin seçilmesinde iki araştırmacının görüşüne başvurulmuştur. Güvenirlilik için; [Görüş birliği / (Görüş birliği + Görüş ayrılığı) x 100] formülü ile hesaplanmıştır (Miles ve Huberman,1994). İki araştırmacı arasındaki ortalama güvenirlilik katsayısı KİT için %92 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde özengen piyano eğitimi alan ilköğretim öğrencilerinin piyano çalgısına yönelik bilişsel yapılarının belirlenmesi için KİT aracılığıyla elde edilen bulgular yorumlanacaktır.

Tablo 1. İlköğretim öğrencilerinin "piyano" çalgısına yönelik geliştirdikleri çağrışım kelimeleri

Cevap kelime sırası	Cevap kelime	f	%	Cevap kelime sırası	Cevap kelime	f	%
1	Nota	19	16	28	Çokseslilik	1	0,8
2	Tuşlar	9	7,6	29	Sabır	1	0,8
3	Mutluluk	7	6	30	Tel	1	0,8
4	Müzik aleti	5	4,2	31	Eğlence	1	0,8
5	Parça	4	3,4	32	Özgürlük	1	0,8
6	Siyah-beyaz	4	3,4	33	Barış	1	0,8
7	Ritim	4	3,4	34	Çekiç	1	0,8
8	Melodi	3	2,5	35	Sus	1	0,8
9	Müzik	3	2,5	36	Keyif almak	1	0,8
10	Sanat	3	2,5	37	Tabure	1	0,8
11	Rahatlama	3	2,5	38	Ödev	1	0,8
12	Egzersiz	3	2,5	39	Güzellik	1	0,8
13	Ses	2	1,7	40	Pedal	1	0,8
14	Konser	2	1,7	41	Zevk	1	0,8
15	Bemol	2	1,7	42	Saymak	1	0,8
16	Diyez	2	1,7	43	Vuruş	1	0,8
17	Coşku	2	1,7	44	Panik	1	0,8
18	Duygu	2	1,7	45	Korku	1	0,8
19	Şarkı	2	1,7	46	Baskı	1	0,8
20	Çalışma	2	1,7	47	Nüans	1	0,8
21	Sevgi	1	0,8	48	Bas	1	0,8
22	Fiş	1	0,8	49	Fa anahtarı	1	0,8
23	Mozart	1	0,8	50	Huzur	1	0,8
24	Akor	1	0,8	51	Merak	1	0,8
25	Kitap	1	0,8	52	Heyecan	1	0,8
26	Dinleti	1	0,8	53	Bağlılık	1	0,8
27	Solo	1	0,8	54	Gam	1	0,8
Toplam 54						117	100

Tablo 1'de özengen piyano eğitimi alan 29 ilköğretim öğrencisinin piyano çalgısına yönelik geliştirdikleri 117

adet çağrışım kelimesi tespit edilmiştir. Piyanoya yönelik en çok çağrışım yapan cevap kelimeler arasında nota (19), tuşlar (9), mutluluk (7), müzik aleti (5), ritim (4), parça (4), siyah-beyaz (4), melodi (3), sanat (3), müzik (3), egzersiz (3) ve rahatlama (3) gelmektedir. Bu kelimelere ait kategoriler tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Çağrışım kelimelerine yönelik oluşturulan kategoriler

Kategoriler	f	%
1.Müzik bilgisi	55	47
2.Duyuşsallık	26	22
3.Piyanonun Fiziki Yapısı	18	15
4.Pratik yapma	11	9,4
5.Gösteri	4	3,3
6.Kaygı	3	2,4
Toplam	117	100

Öğrencilerin Piyano çalgısına yönelik verdikleri cevapların kategorileştirilmesi sonucunda 6 kategori belirlenmiştir. Bu kategoriler arasında en çok çağrışım kelimesi, müzik bilgisi (%47), duyuşsallık (%22), piyanonun yapısı (%15) ve pratik yapma (9,4) kategorilerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 3. Müzik Bilgisi Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	f	%
Nota	19	16
Müzik aleti	5	4,2
Ritim	4	3,4
Melodi	3	2,5
Müzik	3	2,5
Sanat	3	2,5
Ses	2	1,7
Bemol	2	1,7
Diyez	2	1,7
Şarkı	2	1,7
Mozart	1	0,8
Akor	1	0,8
Çokseslilik	1	0,8
Sus	1	0,8
Saymak	1	0,8
Vuruş	1	0,8
Nüans	1	0,8
Bas	1	0,8
Fa anahtarı	1	0,8
Gam	1	0,8
Toplam	55	47

Tablo 3’de öğrencilerin verdiği cevap kelimelerinden piyanonun en çok çağrışım yaptığı kavramın “nota” (%16) olduğu görülmektedir. Bunun dışında müzik aleti, ritim, melodi, müzik, sanat, bemol, diyez gibi müzik terimleri en çok çağrışım yapan kelimelerdir.

Tablo 4. Duyuşsallık Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	f	%
Mutluluk	7	6
Rahatlama	3	2,5

Coşku	2	1,7
Duygu	2	1,7
Sevgi	1	0,8
Sabır	1	0,8
Eğlence	1	0,8
Özgürlük	1	0,8
Barış	1	0,8
Keyif almak	1	0,8
Güzellik	1	0,8
Zevk	1	0,8
Huzur	1	0,8
Merak	1	0,8
Heyecan	1	0,8
Bağlılık	1	0,8
Toplam	55	22

Tablo 4’de görülen duyusallık kategorisinde mutluluk, rahatlama, coşku, duygu en çok tekrar edilmiş çağrışım kelimesidir.

Tablo 5. Piyanonun Fiziki Yapısı Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	f	%
Tuşlar	9	7,6
Siyah-beyaz	4	3,4
Fiş	1	0,8
Tel	1	0,8
Çekiç	1	0,8
Tabure	1	0,8
Pedal	1	0,8
Toplam	18	15

Tablo 5’de piyanonun fiziki görüntüsüne yönelik kategoriye oluşturan çağrışım kelimeleri görülmektedir. Bu kategoride en çok piyanonun tuşları (7,6) ve tuşların rengi (%3,4) çağrışım kelimesi olarak kullanılmıştır.

Tablo 6. Pratik Yapma Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	f	%
Egzersiz	3	2,5
Çalışma	2	1,7
Kitap	1	0,8
Ödev	1	0,8
Toplam	7	9,4

Tablo 6’da pratik yapma kategorisine yönelik çağrışım kelimeleri görülmektedir. Bu kategoride en çok egzersiz (%2,5) ve çalışma (%1,7) kelimeleri çağrışım kelimesi olarak kullanılmıştır.

Tablo 7. Gösteri Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	F	%
Konser	2	1,7
Dinleti	1	0,8
Solo	1	0,8
Toplam	4	3,3

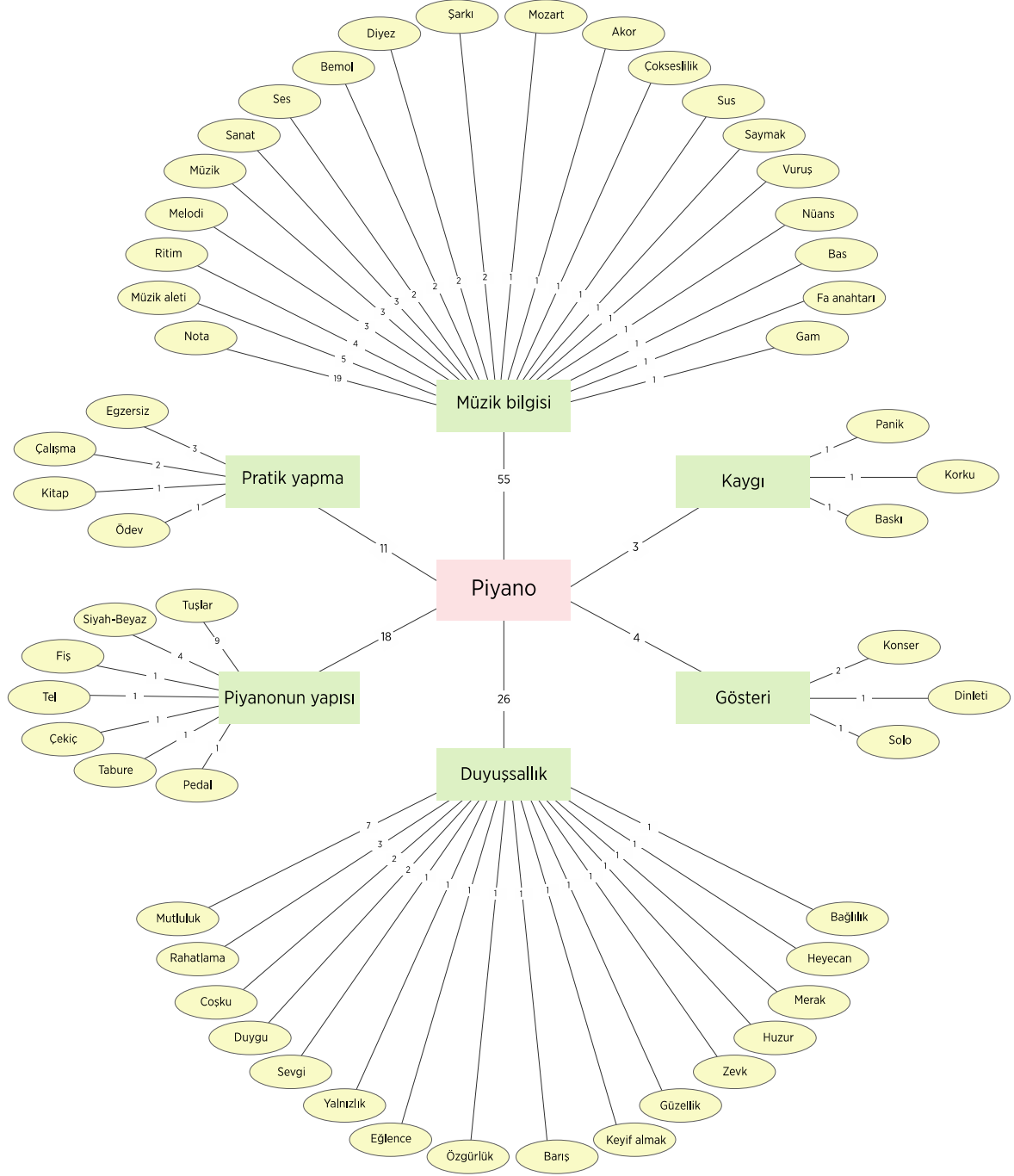
Tablo 7’de gösteri kategorisine yönelik çağrışım kelimeleri görülmektedir. Bu kategoride en çok konser (% 1,7) kelimesi çağrışım kelimesi olarak kullanılmıştır.

Tablo 8. Kaygı Kategorisi

Çağrışım Kelimeleri	f	%
Panik	1	0,8
Korku	1	0,8
Baskı	1	0,8
Toplam	3	2,4

Tablo 8’de kaygı kategorisine yönelik çağrışım kelimeleri görülmektedir. Bu kategoride panik, korku ve baskı kelimeleri çağrışım kelimesi olarak birer defa kullanılmıştır.

Özengen piyano dersi alan ilköğretim öğrencilerinin piyano çalgısı ile ilişkilendirdikleri cevap kelimelerine göre bilişsel yapılarına ait model oluşturulmuştur (Model 1).

Model 1. İlköğretim öğrencilerinin piyano çalgısına yönelik bilişsel yapıları

Sonuç ve Öneriler

Piyano gerek müzik eğitiminde gerekse çalgı eğitiminde tercih edilen çalgıların başında gelir. Klasik Batı sanat müziğinde solo ve eşlik çalgısı olarak çok geniş bir repertuarı vardır. Bu sebeple piyano hem amatör hem de

profesyonel müzik eğitiminde kullanılan popüler bir çalgıdır.

Araştırmada ilköğretim düzeyinde özengen piyano dersi alan öğrencilerin piyano çalgısına yönelik bilişsel yapılarını ortaya çıkarmak için uygulanan kelime ilişkilendirme testi ile elde edilen sonuçlara göre piyano, 6 kategoride toplam 117 kelime ile ilişkilendirilmiştir. Çağrışım kelimeleri en fazla "müzik bilgisi" kategorisi altında toplanmıştır. Müziğin alfabesi olarak kabul edilen "nota" öğrenciler tarafından piyano ile en fazla ilişkilendirilen kavram olmuştur. Müziğin dilini öğrenmek için öncelikle notayı öğrenmek gerekir. Bu sebeple öğrencilerin piyano ile notayı ilişkilendirmesi bilişsel yapılarının müziğin en temel öğesi ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu kategoride piyano ile ilişkilendirilen birçok kelime müzik teorisi ile ilgilidir (nota, diyez, bemol, sus, çokseslilik, ritim, vuruş, akor, fa anahtarı, bas vb.). Bir çalgı öğrenilirken aynı zamanda müzik teorisine ait bilgiler de birlikte öğretilir. Öğrencilerin piyano çalgısını öğrenmelerinin yanı sıra teorik bilgileri de öğrenmeleri gerekmektedir. Çünkü teorik bilgiler çalgıda hızlı ilerlemeyi sağlayacaktır.

Duyuşsallık kategorisinden elde edilen sonuçlar ise öğrencilerin piyano öğrenmeye yönelik pozitif tutum geliştirdiklerini göstermektedir. Bu kategoride öğrencilerin %22'si piyano çalgısını "mutluluk, rahatlama, coşku, zevk, sevgi, huzur" gibi pozitif duyguları ifade eden kelimelerle ilişkilendirmiştir. Müziğin genel anlamda bireyde uyandırdığı iyi hissetme hali, piyano çalan öğrencilerin ifadeleri ile de tekrarlanmıştır.

Piyano fiziksel yapısının ihtişamı ile de dikkat çeken bir çalgıdır. Karmaşık bir mekanizması vardır. Bu sebeple ayrı bir ilgi konusu olmaktadır. Öğrencilerin cevap kelimelerinde de piyanonun fiziki görüntüsüne yönelik çağrışım kelimeleri dikkat çekmektedir. Bu kelimeler arasında piyanonun tuşları ve renkleri (siyah-beyaz) (%11) çoğunluktadır.

Pratik yapma kategorisine ait bulgulara ait en çok çağrışım kelimesi "egzersiz"dir. Bu kategorinin diğer çağrışım kelimeleri de "çalışma, kitap ve ödev"dir. Çalgı eğitimi mükemmelleştirme eğitimidir. Ne kadar çok pratik yapılırsa bir çalgıda o kadar çok ilerlenir. Her çalgıda olduğu gibi piyanoda da pratik yapmak hem çalgıya olan ilgiyi gösterir hem de çalgının teknik zorluklarını daha rahat aşmayı sağlar. Pratik yapmak öğretmenlerin öğrencilerine kazandırması gereken önemli bir davranıştır. Bu sebeple öğrencilere pratik yapma alışkanlığının çalgıya başlangıçta kazandırılması gerekir.

Gösteri kategorisinden elde edilen sonuçlara göre, piyano ile ilişkilendirilen çağrışım kelimeleri arasında "konser, solo ve dinleti" bulunmaktadır. Çalgı eğitiminin önemli bir aşaması konser aşamasıdır. Bu sebeple iyi bir öğretmen öğrencilerini mutlaka dinleti, konser gibi gösterilere hazırlamalıdır. İster özengen ister profesyonel çalgı eğitiminde gösteri aşaması göz ardı edilmemelidir. İleriki yaşlarda sahne kaygısı olmaması için öğrenciler küçük yaştan itibaren sahneye alıştırmalıdır.

Araştırma sonuçlarına göre dikkat çeken bir diğer kategori de piyano çalgısının kaygı ile ilişkilendirilmesidir. Bu kategoride piyano ile ilişkilendirilen cevap kelimeler "baskı, panik ve korku" dur. Araştırmanın en düşük orana sahip (%2,4) cevap kelimeleri bu kategoride görünse de çalgı eğitiminde isteksiz öğrencilere aileleri ya da yakın çevreleri tarafından zorla çalgı dersi aldırılması ya da devam etmeleri konusunda baskı yapılması sıklıkla rastlanılan bir durumdur. Çocuğun istemediği bir çalgıyı baskı ile öğrenmeye zorlanması pedagojik açıdan son derece yanlış bir tutumdur. Bu durum çocuğu müzikten nefret etme derecesine kadar götürebilir. Müzik öncelikle ilgi gerektiren bir alandır. Çalgı çalmaya ilgisi olmayan bir öğrenci yetenekli de olsa çalmak istemiyorsa baskı yapılmamalıdır. Özengen müzik eğitimi her yaşta alınacak bir eğitimidir. İyi bir müzik dinleyicisi olabilmek de en az çalgı çalmak kadar önemlidir.

Kaynaklar

Bahar, M., Johnstone, A.H., Sutcliffe, R.G. Investigation of Students' Cognitive Structure in Elementary Genetics Through Word Association Tests. *Journal Of Biological Education*. (33), (1999):134.

Büyüköztürk, Ş., vd. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık, 2011.

Ercan, H., & Orhan, Ş. Y. Kişiselleştirilmiş öğrenme-öğretme yaklaşımının bireysel çalgı dersiyle ilişkisi: Gazi Üniversitesi örneği. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 2016.

Gerektan, S., E. Müzik Öğretmeni Adaylarının "Makam" Kavramına İlişkin Bilişsel Yapıları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8(2), (2018):295-312.

Işık, M., Taşdere, A., Göz, L. N. Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Öğretmen Adaylarının Atatürk İlkelerine Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 4(1), (2011):50-72.

Köseoğlu, F., Bayır, E. Kelime İlişkilendirme Test Yöntemiyle Kimya Öğretmen Adaylarının Gravimetrik Analize İlişkin Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Ocak 1(1), (2011):107-125.

Kurtaslan, Z., Aydın, B., Özer, B. Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin "Müzik Öğretmeni" Kavramına Yönelik Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*. 22(74), (2018):375-389.

Kurtaslan, Z. İlkokul Öğrencilerinin Kelime İlişkilendirme Testi ile "Nota" Kavramı Konusundaki Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi. *Fine Arts* 13(4), (2018):77-90.

Miles, M. B. ve Huberman A. M. *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. (2nd Ed.). California: Sage Publications, 1994.

Parasız, G. Eğitim müziği eksenli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin tespitine yönelik bir çalışma. *Sanat Dergisi*, (15), (2009):19-24.

Say, A. *Müzik ansiklopedisi* (IV. Cilt). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 2001.

Tavşancıl, E. ve Aslan, E. *İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul, Epsilon Yayınları, 2001.

Uçan, A. *İnsan ve Müzik, İnsan Ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikevi, 2005.

Yıldırım, A., Şimşek, H. *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2006..

THE INVESTIGATION OF THE COGNITIVE STRUCTURES OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS WHO TOOK AMATEUR PIANO COURSE THROUGH THE WORD ASSOCIATION TEST

Tayfur İlhan

Abstract

The aim of this study is to reveal the cognitive structures of primary school students by determining their perceptions about the concept of "Piano" through the Word Association Test (WAT), which is an alternative assessment and evaluation technique. In this study which is designed by using qualitative research method, the data were obtained with the participation of a total of 29 elementary school students who took amateur piano education.

Independent word association test was used to collect data. The data were analyzed with content analysis technique and the themes determined was categorized. According to the findings of the research, six categories (musical knowledge, affectiveness, physical structure of the piano, to practice, to show, anxiety) were determined as a result of the answers given by the primary school students to the key concept of "Piano" and a total of 117 answer words were obtained. It was observed that the students associate the key concept of "Piano" with the word "note" mostly. In the "structure of the piano" category obtained from the answer words, the most common answer that the students associate with was the word "keys". This shows that students have the right cognitive perception level regarding to the "piano" key concept. Additionally, in the data collected with the measurement tool in the specified categories, it was observed that elementary school students had alternative concepts for the key concept.

Key words: Piano, word association test, cognitive structure, music education